

TIẾNG-DÂN

La Voix du Peuple

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

GIÁ BÁN: BẢNG GIÁ BÁN, PHÁP, QUỐC, HỘNH, THỐC, KHANG, TRẦN-DŨCH-PHIEM

Người sống, không chỉ phòng bệnh mà cần phải có đồ tư dưỡng.

Cuộc trị an HUNG LỢI VÀ TRỪ HẠI

Bất kỳ chính phủ một quốc gia nào, được dựng đì tới là cốt để quốc gia vào cõi trị an. Muốn cho nền trị an được vững bền và ngày thêm hoàn thiện, công việc lớn nhất là phải phân biệt rõ ràng giữa cái đúng và cái sai, cái thiện và cái ác...

Ngay từ đầu tiên, lợi không hưng thì nhân dân trong quốc gia ấy như nước không người, như cây không rễ, không lấy gì nuôi dưỡng, không có tranh cạnh với ai mà tự nhiên có ngày phải tiêu diệt. Bởi không trừ thì oán trở trên con đường thực hiện ra được. Hưng lợi với trừ hại, hai điều quan trọng, ở trên đường trị an cũng như hai cái bánh xe tay, xe đạp không đi nào có thể tích đi riêng một mình được.

Áng vẫy mà trên lịch sử của phương Đông, và các đời quân chủ chuyên chế, phần nhiều là chủ trương về một trừ hại mà để chăm về một hưng lợi, đại loại như đời ra hình phạt nghiêm khắc để bắt buộc nhân dân, đại loại như đời để họ quyền lợi riêng cho một nhà một họ (bên phương Đông, như nước Tần có tiếng là quân lính để phòng giặc nước).

Dân tộc Bàng phương có tiếng oán minh tới cả như nước Tần mà mỗi ngày mỗi thấy suy đồi, cho đến ngày Án hóa truyền sang mới dứt bỏ cái hư hèn ra, nguyên nhân oán minh, mà cái cớ gốc là tại chính phủ đương chức trạch phục cuộc trị an, chỉ chăm vào một mặt trừ hại mà bỏ lảng về một hưng lợi vậy.

Nước Tần còn thế, nước ta là học trò, lợi cũng hèn kém hơn. Ấy là việc dĩ vãng, chúng ta rõ ràng, không ai chối cãi được.

Từ phong trào dân tộc cạnh tranh Âu Á truyền sang, công thường bị nghi, công học thường bị nghi, công nghiệp thường bị nghi, công nghệ thường bị nghi, công nghệ thường bị nghi, công nghệ thường bị nghi...

CHUYỆN ĐỜI

Lại cái tục chết theo chồng ở An-đô

Kỳ báo vừa rồi tôi có kể chuyện một cô gái người Pháp làm vợ chồng ở An-đô, mà đem cái chuyện chôn sống theo chồng đi theo cô gái kia, tên là Anna, tên là Anna, tên là Anna...

KHO CHUYỆN

Ngày 30-9-34, tại làng Đan phố huyện Nghi Xuân (Hà Tĩnh), đứa con gái 13 tuổi tên là Phạm Thị Bích (còn Phạm - Thị - Bích), thân trâu ngựa đàng, bị cha họ, cha họ, cha họ...

Người vợ thì như một kẻ điên, chạy trốn tránh khỏi người chồng như một kẻ điên, chạy trốn tránh khỏi người chồng như một kẻ điên...

Người vợ thì như một kẻ điên, chạy trốn tránh khỏi người chồng như một kẻ điên, chạy trốn tránh khỏi người chồng như một kẻ điên...

Nhưng cái tục chết theo chồng ở An-đô là một thói quen rất lâu đời. Cũng như nhiều dân tộc khác, dân tộc An-đô tin ở sự tái sinh. Ta thấy nhiều dân tộc khác, một khi có người chết thì cũng thường chôn theo những kẻ đi cùng, đi ra trước, đi ra sau... và nhiều, rất nhiều người thường người kia hay dùng. Nhà vợ là cô gái đó, người con sống lại, người chết có đi đâu, người chết có đi đâu...

Họ Trần Quang Đoàn đã vào lao. Họ Trần Quang Đoàn đã vào lao. Họ Trần Quang Đoàn đã vào lao. Họ Trần Quang Đoàn đã vào lao. Họ Trần Quang Đoàn đã vào lao.

Xét nhà bắt thuốc lá ở Quảng-nam

Ngày 12-9 ta (19-10-34), có quan Thượng chánh và hai tên lính, đi với tên Nguyễn-Tiến (người làng Xuân Lộc, trước làm ăn ở An-đô), lên làng Đan phố, thuộc tổng-Phước Lợi, (Tam Kỳ), và lục nhà tên Võ Khoa, có 12 kilos thuốc lá, phạt bạc 5000. Khoa chạy bạc đưa liền. Bà nhà thì Trâu, soát được 18 kilos thuốc, đòi phạt 25000, thì lo chưa kịp bạc; rồi lại nhà tên Qui, có 3 kilos cũng bắt; khổ đi lục soát mấy nhà xung quanh đó, như nhà tên Nhàn, Nhượng, Đình, Thọ, Sơn, Chăm, không có gì cả. Đoàn dẫn bọn Trâu, tên Qui và cả thuốc lá lên đường cái An-lâm, đuổi tên Qui trở về, bắt thuốc và bọn Trâu vào xe hơi chở về giam lại. Cách hai bữa, người con thì Trâu lo bạc đem nộp 25000 còn phải chịu 225 tem nữa, mà thuốc cũng không nhận lại được, chỉ đem về một cái giấy nhận bạc mà thôi!

VUA TRƯỚC VIA ALEXANDRE BỊ AM SẮT CÁCH THẾ NÀO?

Alexandre Obrévnitch làm vua Serbia, trước vua Pierre của vua Alexandre đang với vợ là Hoàng hậu Draga bị am sắt một lần tại Kovak, ngày 11 Jan 1903. Alexandre lấy Draga-Machine, vợ của một viên kỹ sư, mà gây ra một cuộc sống bất bình, chỉ vì Draga làm hơn vua và vua... Hai mươi sáu v.ên về quan, trong số có ông phụ Draga, nhóm tại một khách sạn ở Belgrade, rồi đưa quân đến vây dinh vua và gia đình, bắt vua và hoàng hậu vào buồng vua và hoàng hậu đi, họ không đi tìm tìm mãi hai giờ mới thấy vua và hoàng hậu ở trước, người thì hô sau cách cửa.

Người lính khó đồ bị xe điện cán

HUẾ. - Lúc 6 giờ 15 ngày 10-11-34, người cai lính khó đồ đi xe đạp ở ngã Hàng-cá lên, đến gần cầu Đông-ba, bị chiếc xe hơi của viên quan Hải Phòng nhảm ngã lạng; chiếc xe đạp bị quẹo cả hai bánh, rồi đến bị một gương sáng từ tung, nên người thì bị toạ chỗ mưng mưng và lõm đầu, máu ra lổn lổn. Lập tức người bị nạn được chở qua nhà thương, chữa trị và đưa về nhà. Sau 30 ngày, người bị nạn đã hồi sinh, nhưng vẫn còn đau nhức ở chỗ bị nạn. Người bị nạn đã hồi sinh, nhưng vẫn còn đau nhức ở chỗ bị nạn.

Việc Thê-gioi

Nội các Flandin (Pháp) Nội các mới gồm 4 Thượng nghị viện: Pierre Laval (độc lập), Marcel Régnier, Roy và Cassas (độc lập); 3 Thượng nghị viện có chức trong nghị viện: Benoit Marin và Rivallat; các bộ nhiều thì ở Bộ-nghi-viện ra là: Marit, Marchandant, Queuille, William Bertrand, Jacquier (xã hội cấp tiến); Flandin, Pétrot, Pétrot-Frédéric, Phó Thủ tướng (cộng hòa xã hội); Rollin (trung ương cộng hòa); Germain Martin, Malarme (xã hội cấp tiến); Fernet (cộng hòa xã hội); Martin (Liên bang cộng hòa); Mandel (trung lập).

Viện Dân biểu Trung kỳ

Ngày 23 Octobre Hội mai nay đang 12 viện nghị, vì chương trình nghị sự đã hết rồi, chỉ chờ đến buổi chiều là bế mạc. Nhưng quan Tể tướng Bộ Giáo dục muốn trả lời thêm cho viện về các điều kiện vấn đề việc học. Bởi vì quan Tể tướng nói bộ Quốc dân giáo dục mới bắt đầu làm việc từ tháng 9 năm 1933, công việc bây giờ còn dở dở, thì chính việc này chưa tránh khỏi nhiều chỗ thiếu hụt. Về những lời chỉ trích của Viện, chỗ nào chính đáng thì bộ vẫn vui lòng đã ý đến để sửa đổi cho thích hợp v.v... Trong buổi mai nay, ông Viện trưởng lại cũng cho toàn Viện biết rằng bài diễn văn của ông sẽ đọc trong buổi bế mạc, khi trình bộ lại thì bộ buộc phải sửa đổi nhiều chỗ mà ông nghĩ định không chịu, và nói rằng sẽ từ chức. Ông Viện trưởng đem bài diễn văn ra mà hỏi ý kiến toàn Viện. Trong Viện có nhiều ông đồng ý với ông và nhất định không chịu bỏ, nhưng cũng có ông phản đối. Vì việc lợi thời này mà quan Thượng và quan Cố vấn Bộ Lại đồng gần 11 giờ qua đi một đồng thuận với toàn Viện (bị mất nghĩa là không cho báo giới dự thính). Trước bữa nay, lại có bữa tiệc của ban Thường trực, nghĩa là ông Viện trưởng, ông thư ký và ông ủy viên thường trực trình lại nhà khách sạn Yên-Yên để đãi phái viên các báo. 11 giờ với khách mời ăn tiệc kéo đến để đồng mà trên Viện thì các ông dân biểu còn đương chờ nghị. Đến gần 12 giờ, các ông Quốc, Tôy mới đến; ông Tôy nói ông Hà Đương xin cáo không đến được. Bữa tiệc có hôm mấy người, ngoài các ông Tôy, Quốc, Tôy, và các ông Vinh, Cảnh, còn thì là phái viên các báo Đông-pháp, Ngô-báo, Thanh Nghệ Tĩnh, Sao-mai, France Annam, Tiếng-dân, lại cũng có cả nữ đồng nghiệp Phan-thị-Nga và các ông Nguyễn-Đức-Nhuận, Nguyễn Văn Trĩ ở Phụ nữ tân văn. Trong bữa tiệc, ông Nguyễn Quốc Tôy có đọc bài diễn văn để nói về cái địa vị của Dân viện Trung kỳ mà ông so sánh với một số dân mà phải chịu sự áp bức tại nước...

AILÀ NGƯỜI THƯƠNG ĐỒNG BAO BỊ NẠN?

Trận bão lụt vừa rồi ở mấy tỉnh ngoài, người chết của hao thế nào, ai cũng biết. Ai là người có đức có độ, ở nhà làm nghề gì? Giáp nhau cùng?

Quan hiền về rợ và đặc điển

Ngày 29 tháng 9 ta (4-11-34) huyện Nghĩa-bành (Quảng-nam), các đồng lý đến hầu hiền. Quan ra công đường tiễn về sự đặc điển và việc ban rợ công ty, đại để như vậy: a) - Về sự đặc điển, hiện có các phái viên về đặc và các xã thôn, hào lý phải lập đại cho được chu tất, và phải có người am hiểu đi theo, phòng khi phái viên có hỏi han những điều cần. b) - Về việc ban rợ công ty, thì người khuyên báo lý... phải biết lòng từ rợ rợ, hảo sau này phải mang lụy. Quan dạy vậy, chờ nhíp ở đôi tuần khi nào mà có nhíp tới! Người hầu hiền

Hitler với chủ nghĩa Quốc gia xã hội

ngôn ngữ học và nhân chủng học, làm cho tất cả các dân tộc hiện nay nói tiếng Đức hợp lại làm một nước lớn ở dưới quyền chính phủ Quốc gia xã hội...

Chúng ta đã thấy hai điều thiết yếu của chương trình cho tất cả tư tưởng của Hitler, và cũng là hai cái đặc biệt nhất của chủ nghĩa Quốc gia xã hội.

1) Quan niệm về nước. - Các học giả giải thích về nước, thường cho nước là hợp về số nhân dân, không nhất định cũng một giống nòi, cũng một thứ tiếng hay không, nhưng đã cùng nhau sống trên một giải đất...

Quan niệm nước đã như thế, nên chúng ta trong một nước lớn phải là người dân của một nước lớn. Nhưng người nước ngoài đã nhập tịch hay có quyền lợi trong nước, chỉ được xem như một hạng dân, không bao giờ có tư cách công dân, nghĩa là không được tham dự chính trị.

2) Quan niệm về quyền. - Các nhân tố yếu tố của xã hội. Xã hội được tiến bộ là nhờ tư cách sáng tạo của cá nhân. Vậy cách tổ chức quốc gia phải lấy giá trị cá nhân làm trọng, phải thế nào cho những kẻ có tài năng được đưa vào chức vụ.

3) Quan niệm kinh tế. - Chính trị kinh tế trong chủ nghĩa Quốc gia xã hội không phải là một cách tổ chức tư tưởng, biệt lập, nhưng để biến hiện một quan niệm mới về thế giới, nhân sinh, lấy nói giống làm cốt yếu, lấy quyền lợi công cộng của nói giống làm mục đích, công nhận cá nhân, nhưng cá nhân lại có những nghĩa vụ cần thiết đối với công xã hội.

Văn-học Nhật-bản từ năm 1905 đến năm 1930

(Theo Phụ-trưởng số 741)

Một tờ tạp chí lớn kể tiếp ra đời, là tờ Trung ương tạp chí (La centrale Revue) tờ tạp chí này kiêm cả văn chương và chính trị, và một văn chương cũng như tờ báo Mercure, và một chính trị, như tờ tạp chí Revue des deux Mondes ở Pháp.

Từ đó trên văn đàn Nhật bản người ta rờng thấy những tay hiện tượng không phải ở các trường Đại học, mà ở trong đám người làm báo, làm thợ thuyền và giáo giới, và một ít văn sĩ dân dã xuất thân từ địa phương.

Chánh phủ cấm đoán bản dịch văn (manifeste) của M. Kuroki và Enjels, hai nhà thơ từ các mệnh Nga; ông giao sư Morris ở trường Đại quốc Đại học, vì dịch cuốn sách của Kropotkin (người Nga) mà phải bị bắt giam tù. Không bao lâu, tờ tạp chí Kaizo, đăng những bài của Bertrand, Russell, Karl, Kantzky, Henri Barbuse và Léon Trotsky, là những nhà văn sĩ về tư tưởng xã hội.

Cuộc cách mạng Nga giúp cho Nhật được nhiều sự cải cách rất

quan hệ về đường trí thức, đưa một số đông học văn sĩ thiếu niên vào đường nghệ thuật xã hội, và quần chúng.

Trần Ân chiến, người chết của hao, kể đến lại dịch tại nạn, nơon loại thật là thông khổ, cái chủ trương dân đơn làm cho người Nhật là một dân tộc từ thuở nay không quen tâm đến việc đời, phải động lòng cho nhân loại.

Tư tưởng văn chương xã hội lấy phương hướng đã bỏ hẳn dấu vết Nhật bản, đánh thức dậy trong cơn say mê cổ chấp và thù nghịch với những việc khoa học, chính trị, kinh tế của thế giới.

Chánh phủ cấm đoán bản dịch văn (manifeste) của M. Kuroki và Enjels, hai nhà thơ từ các mệnh Nga; ông giao sư Morris ở trường Đại quốc Đại học, vì dịch cuốn sách của Kropotkin (người Nga) mà phải bị bắt giam tù.

Cuộc cách mạng Nga giúp cho Nhật được nhiều sự cải cách rất

VIỆC TRONG NƯỚC

Dân kiện Lý-trưởng

NGHỆ-AN. - Làng Song-lạc, huyện Nghệ-lạc, Lý-trưởng là Lê-tế-Tên, bị dân kiện.

1) Cha con Lý-trưởng bắt đầu phương tiện thời rước đưa ra ở đình làng (Lộc-chính và Lộc-hải) làm lễ cầu mưa. Tổ song-áo sáng nay, chỉ chấp nơi nơi thì ai sang nơi nào đến hương lửa, người và lính đưa tiễn dứt cái đình (cái hai xã làm, trên mấy mươi năm, tên có người 7000). Chuyết khinh suất này đã xảy ra, song Lý-trưởng làm phải chịu trách nhiệm.

2) Phủ thu thuế năm hai ba chục đồng, nếu người nào không chịu thời dịp đánh thuế thì bắt giữ đưa giam.

3) Y táng chôn cất người chết được mấy người ăn trộm rồi đem tang lễ đi người tha.

Hiệu dân làng đã lấy đi chứng có hơn 30 người dân đơn kiện.

Bốn chính trị phạm đáng được ân xá

Gần đây số chính trị phạm được ân xá rất nhiều; tôi phỏng thì bốn phạm đã tha hồi ba. Từ ra những người mà thân nhân đùm bọc không chịu nhận thì phải đợi đến năm hạn, rồi phải nhả dần dần được tha cả.

Một người thoát ly lâu năm mới bị bắt

HÀ-TỈNH. - Bồi Cảnh quê ở làng Long-ban, ứng Phó Việt, phủ Thạch-hà, thoát ly từ năm 1930 đến 1931 đến nay. Nhà chuyên trách bắt về giam tại nhà giam ở xã Thạch-hà, huyện Thạch-hà, tỉnh Hà-tĩnh.

An trộm quả tang, sao lại được tha?

QUẢNG-BÌNH. - Tôi Hồ Thế từ: Đại, làng Mỹ xã, phủ Quảng-bình, một tên an trộm có tiếng. Năm 1931 làm có trộm quả tang (t. C. H.), nói nó là một tên da thú du tỵ, quan bắt nó về giam và tra xét, nó đã không biết và khai: mấy lần trước nó an trộm về, hề có cái qui thời đem kinh cho ông lý làng nó, ngay nó không cho, nên lý làng bắt nó, nghe thế quan liền phái người về xét nhà lý Trương, và xét ai có mặt trong đó gì tới nhà, (chính nhà một trộm mà không báo với quan, không dám đi), có một vài nhà có trộm báo trước, có nhà được đi tang vật mất. Vụ án an trộm này xử chưa xong, quan có giấy chỉ lý hạt khác.

Mọi bất nhuốc

Tên Nguyễn Đóm ở làng Hà Tân, ứng Sơn Trung, đơn Sơn Hà, ngày tháng 7-10, có đi xuống chợ Bà Già (Sơn Tĩnh) mua khoai, mua khoai về, đi được ít ngày, thì phát sanh bệnh dạ mỗ; ở trong ấy có một vài đũa mọi cũng phát bệnh ấy, nhưng đã được về về (sớm nay nói này cũng có bệnh đấy).

Thế mới qua bệnh lý đơn Sơn Hà có vẻ cho rằng lý và các sinh trưởng, đại khái nói: tên Nguyễn Đóm đi xuống chợ Bà Già, đem bệnh dạ mỗ về truyền sang cho mọi. Vậy hay (chỉ mọi) thấy lý ta dưới tên tôi nhà hay bay là trại của ta ở trên núi, thì cứ an nhứt về).

Không cần nói nữa, các cách mà thuộc lòng Sơn Trung, những nhân nhân dân, có mấy người ở làng An Kim bị mọi an nhứt; tên Lý bị bắt hai chiếc áo bị, tên Sơn Chờ bị mất một chiếc áo bị, tên Văn và tên Văn bị mất một chiếc áo bị. Lệnh truyền ra mà không thấy hồi, nên tất mọi nhứt lời của lý, kéo dài mãi cho đến ngày nay, há thấy có người minh tinh buôn hoặc làm trại, thì bất nhứt. Người minh tinh buôn với mọi, chỉ mọi; ở lâu hơn mà không hay lại này, mà có đem hàng hóa làm trại lại bị mọi mọi an về.

Bệnh dạ mỗ đã hết rồi, quan trên truyền bắt cái lý làng này cho.

Số là nhiều quá!

Y (thứ hiệp người) QUẢNG-TRỊ. - Hai 9 giờ tối ngày 4-11-34, ở xã tư xã Gạc, viên phòng-thành và người tư-hiến D. đánh đập một người rất tàn nhẫn; kẻ lợi người

THUỐC CHỮA TRONG NHÀ ĐÃ KHAI ĐÀ KHÁM MÀ CÒN BỊ PHẠT LÀ LẺ GÌ?

Nguyễn-phá-Thiết, thất phẩm ở làng An diêm, ứng Bình Trung, phủ Bình sơn (Quảng-Ng, 10, năm Bảo-Đại thứ 8, có khai với lý trưởng làng Thanh-thủy (làng người) trường thuốc tại địa bộ làng ấy một vào đầu...

Thực như vậy thì tốt QUẢNG-NAM. - Trông dân số 727 ra ngày 10-9, có đăng chuyển trường bị thế phủ Thăng bình bị đình thiết, làm chạp học từ thiết vớt. Nay có công văn Tỉnh lên nói trường ấy tạm đình, rồi đây nhà nước sẽ trích một số tiền ở ngân sách trong tỉnh cho lập lại. Học trò phủ ấy đương mong đợi.

Dân tặc quan đời

Trường thường dân quê có mandat hay làm tại tôi có công hay bị mấy báo (on ton bắt về và làm đơn này khác; làm một việc gì, có khi lợi đời ba lần mà có được vào quan, chỉ lý lý mấy năm trước kia đã thường than van.

Tin thêm về chuyện "cờ bạc quá lộng" Trông dân số 738 ra ngày 27-10-34, có đăng chuyển cờ bạc ở Tam-ý, nói tên tên lý xã được giấy phép cờ bạc, sinh chuyện cãi cọ đánh nhau...

Công là chuyện đánh đất tân bởi QUẢNG-NGÃI. - Ngày 28 tháng 9 (11-34) tại làng Nhoai-Lộc (tộc Đại-10) và Phố Thọ, thuộc huyện Nghĩa Hân, tôi cần đến nhà và việc đời.

Mọi bất nhuốc (Đã lấy vì một cái trái sứt) Tên Nguyễn Đóm ở làng Hà Tân, ứng Sơn Trung, đơn Sơn Hà, ngày tháng 7-10, có đi xuống chợ Bà Già (Sơn Tĩnh) mua khoai, mua khoai về, đi được ít ngày, thì phát sanh bệnh dạ mỗ; ở trong ấy có một vài đũa mọi cũng phát bệnh ấy, nhưng đã được về về (sớm nay nói này cũng có bệnh đấy).

Thiệt trông thuốc đã có giấy khai tại phủ chuyển bệnh mịch bệnh, hề rất thuốc chỉ có đơn khai với (ở trường thành Cổ lý, và Trường chánh Sơn - tra đi tới nhà khám số thuốc kỹ rồi, gặp lúc kinh lý không hoảng chạp chưa ra bạc nấp thuốc nên phải trị lý trong nhà, chờ có giao lại gì dân? Nay đã bị bắt, bị giam, bị phạt, thuốc cũng sang công, tội nghiệp và oan ức biết sao! Cái c a a như thế, nào chỉ một câu Thiết đây dân! Chánh phủ lượng xét thế nào cho dân khỏi oan chớ!

Thầy-khồ

Chuyện gác trường Tàu bay PHAN-THIỆT. - Số tên hay ở Bình Lâm có người gác gác (gardiens), Cal V, thường 7 quyền hiệp đem dân người; bắt kỳ trên họ hay người chỉ ai rồi làm gần đó một năm có, thì chỉ bắt một người, có tên một tên hay quyền của thì được thì ra, không thì một mặt.

Tội nghiệp có một người phải bỏ trẻ cả công việc cây bừa vì chạp không ra tiền.

Chuyện gác trường Tàu bay PHAN-THIỆT. - Số tên hay ở Bình Lâm có người gác gác (gardiens), Cal V, thường 7 quyền hiệp đem dân người; bắt kỳ trên họ hay người chỉ ai rồi làm gần đó một năm có, thì chỉ bắt một người, có tên một tên hay quyền của thì được thì ra, không thì một mặt.

Tội nghiệp có một người phải bỏ trẻ cả công việc cây bừa vì chạp không ra tiền.

Chuyện gác trường Tàu bay PHAN-THIỆT. - Số tên hay ở Bình Lâm có người gác gác (gardiens), Cal V, thường 7 quyền hiệp đem dân người; bắt kỳ trên họ hay người chỉ ai rồi làm gần đó một năm có, thì chỉ bắt một người, có tên một tên hay quyền của thì được thì ra, không thì một mặt.

Tội nghiệp có một người phải bỏ trẻ cả công việc cây bừa vì chạp không ra tiền.

Chuyện gác trường Tàu bay PHAN-THIỆT. - Số tên hay ở Bình Lâm có người gác gác (gardiens), Cal V, thường 7 quyền hiệp đem dân người; bắt kỳ trên họ hay người chỉ ai rồi làm gần đó một năm có, thì chỉ bắt một người, có tên một tên hay quyền của thì được thì ra, không thì một mặt.

Tội nghiệp có một người phải bỏ trẻ cả công việc cây bừa vì chạp không ra tiền.